

BRUGERVEJLEDNING

Multidimensional Fatigue Inventory (MFI-20)

Spørgeskemaet Multidimensional Fatigue Inventory (MFI-20) består af 20 spørgsmål og er designet til at måle forskellige aspekter af fænomenet træthed (fatigue).

Hvordan er spørgeskemaet bygget op?

Spørgsmålene er fordelt på fem skalaer inden for forskellige aspekter af træthed:

- Generel træthed (General fatigue)
- Fysisk træthed (Physical fatigue)
- Mental træthed (Mental fatigue)
- Nedsat motivation (Reduced motivation)
- Nedsat aktivitet (Reduced activity)

Hver skala dækker forskellige måder, træthed kan komme til udtryk på:

For eksempel: overordnede oplevelser af træthed (generel træthed), fysiske fornemmelser af træthed (fysisk træthed), kognitive symptomer som fx koncentrationsbesvær (mental træthed) og svækket motivation (nedsat motivation).

Nedsat aktivitet kan være en typisk konsekvens af træthed.¹

Hver skala består af fire spørgsmål. Hvert spørgsmål er formuleret som et udsagn, som respondenterne skal tage stilling til ud fra, hvordan personen har haft det i den senere tid.

Spørgsmålene er formuleret som udsagn, der er positive: "Jeg føler mig afslappet" eller negative: "Jeg føler mig udmattet", som er hhv. kontraindikativ eller indikativ for træthed. Ved hvert udsagn er der fem svarmuligheder, som angiver, hvor enig eller uenig personen er i udsagnet.

Hvem er målgruppen for spørgeskemaet?

Spørgeskemaet kan anvendes til både raske personer - og personer med forskellige diagnoser. Det er et såkaldt generisk spørgeskema, der ikke er designet til en specifik sygdomsgruppe.

Alle kan anvende spørgeskemaet uanset faglig baggrund. Det kræver ingen særlige kvalifikationer at anvende spørgeskemaet, men vi anbefaler generelt, at helbredsskemaer anvendes og tolkes af fagpersoner med rette kompetence og viden om sundhedsfaglige målemetoder.

Tidsforbrug

Det tager cirka 5-10 minutter at besvare MFI-20.

Hvordan bruger jeg spørgeskemaet?

Respondenten kan udfylde spørgeskemaet på egen hånd. Alle instruktioner fremgår af spørgeskemaet, og de skal læses grundigt, inden spørgeskemaet besvares.

Spørgsmålene kan også læses højt for personen. Vi anbefaler i så fald, at du læser alle instruktionerne højt og understreger for personen, at alle spørgsmål skal besvares med udgangspunkt i oplevelsen af træthed inden for de seneste dage.

Hvordan beregner jeg resultaterne?

Svarene regnes om til fem skalascorer.

Det anbefales ikke at beregne en samlet score på tværs af alle 20 spørgsmål.

Du kan benytte dig af et Excel-ark til at udregne testresultaterne. Scoringsprogrammet beregner automatisk de fem skalascorer, når du har tastet svarene ind.

Du kan også regne skalascorer i hånden. Hvert svar scores fra 1 ("ja, det er rigtigt") til 5 ("nej, det er ikke rigtigt"). Negativt formulerede spørgsmål, som er indikativ for træthed (markeret med * i tabellen nedenfor), skal scores omvendt (1=5, 2=4, 3=3, 4=2, 5=1). Herefter summeres scorene inden for hver skala:

Skala	Spørgsmål #
Generel træthed (General Fatigue)	1,5*,12,16*
Fysisk træthed (Physical Fatigue)	2*,8,14*,20
Reduceret aktivitet (Reduced Activity)	3,6,10*,17*
Reduceret motivation (Reduced Motivation)	4,9*,15,18*
Mental træthed (Mental Fatigue)	7,11,13*,19*

Hvordan tolker jeg resultaterne?

Højere skalascorer indikerer sværere grad af træthed. Skalascorer rangerer fra 4 (minimum) til 20 (maksimum). Resultaterne kan sammenlignes med referencedata og/eller med gentagne målinger over tid.

Hvis du kun er interesseret i ét mål for træthed, anbefaler vi skalascoren til 'generel træthed'.

Den danske version af MFI-20 og ophavsret

Ophavsret: MFI-20 blev udviklet af Ellen Smets med flere,¹ og den er oversat til dansk af Torquil Watt med flere.² Forfatterne har ophavsret til MFI-20, og den danske version vises her med tilladelse af Ellen Smets. MFI-20 kan bruges frit i klinisk praksis og til forskning (forfatterne skal refereres). Kommerciel brug kræver forudgående aftale ved henvendelse til Ellen Smets.

Hvad er det videnskabelige grundlag for spørgeskemaet?

MFI-20 blev udgivet første gang i 1995 af en hollandsk forskergruppe.¹

I artiklen beskrives det, hvordan spørgeskemaet blev udviklet, og resultaterne af psykometriske undersøgelser i forskellige grupper bliver præsenteret. Grupperne er: i) Personer med kræft, ii) personer med kronisk træthedssyndrom, iii) psykologistuderende, iv) medicinstuderende, v) nyuddannede læger, og vi) rekrutter.¹

I 1996 udgav samme forskergruppe endnu en undersøgelse af de psykometriske egenskaber blandt personer med kræft.³

Den danske version blev udgivet i 2000, hvor man undersøgte træthed i den danske befolkning.² Forskerne modtog i alt 1.082 besvarelser fra et repræsentativt udsnit af befolkningen, og artiklen præsenterer hvordan sociodemografiske og helbredsrelaterede faktorer hænger sammen med træthedsscorene.

Der er udgivet flere danske og udenlandske undersøgelser sidenhen, der undersøger, hvordan måleredskabet fungerer i forskellige grupper, og i hvor høj grad raske personer – eller den almindelige befolkning – oplever træthed via dette måleredskab.

Du finder et udsnit af de danske undersøgelser i referencerne nedenfor.^{2,4,5}

Referencer

1. Smets EMAA, Garssen B, Bonke B, de Haes JCJM. The Multidimensional Fatigue Inventory (MFI) psychometric qualities of an instrument to assess fatigue. *Journal of Psychosomatic Research*. 1995;39(3):315-325. doi:10.1016/0022-3999(94)00125-O
2. Watt T, Groenvold M, Bjorner JB, Noerholm V, Rasmussen NA, Bech P. Fatigue in the Danish general population. Influence of sociodemographic factors and disease. *Journal of Epidemiology and Community Health*. 2000;54(11):827–833. Accessed March 13, 2017. <http://www.jstor.org/stable/25569305>
3. Smets EMAA, Garssen B, Cull A, de Haes JCJM. Application of the multidimensional fatigue inventory (MFI-20) in cancer patients receiving radiotherapy. *British Journal of Cancer*. 1996;73(2):241-245. doi:10.1038/bjc.1996.42
4. Boter H, Mänty M, Hansen AM, Hortobágyi T, Avlund K. Self-reported fatigue and physical function in late mid-life. *Journal of Rehabilitation Medicine*. 2014;46(7):684-690. doi:10.2340/16501977-1814
5. Norup A, Svendsen SW, Doser K, et al. Prevalence and severity of fatigue in adolescents and young adults with acquired brain injury: A nationwide study. *Neuropsychological Rehabilitation*. 2019;29(7):1113-1128. doi:10.1080/09602011.2017.1371045

